

Βρυξέλλες, 14 Μαρτίου 2023
(OR. en)

7388/23

JAI 310
FREMP 74

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ· Ο ρόλος του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ – Συμπεράσματα του Συμβουλίου (10 Μαρτίου 2023)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ που εστιάζουν στον ρόλο του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3936η σύνοδό του στις 10 Μαρτίου 2023.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την εφαρμογή
του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ·**

**Ο ρόλος του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και
την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ**

Προοίμιο

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- α. Υπενθυμίζοντας** το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ), σύμφωνα με το οποίο η Ένωση βασίζεται στις, κοινές για τα κράτη μέλη, αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες·
- β. Τονίζοντας** ότι ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), του οποίου η πανηγυρική διακήρυξη πραγματοποιήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000, αποτελεί ορόσημο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και σύμβολο της κοινής ευρωπαϊκής μας ταυτότητας·
- γ. Υπενθυμίζοντας** ότι τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να εγγυώνται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που κατοχυρώνονται στον Χάρτη για όλους τους ανθρώπους που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους και να διασφαλίζουν ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα είναι οικουμενικά, αδιαίρετα, αλληλεξαρτώμενα και αλληλένδετα·

- δ. **Επισημαίνοντας** ότι ο Χάρτης αποτελεί ένα από τα πλέον σύγχρονα και ολοκληρωμένα νομικά δεσμευτικά μέσα που σχετίζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα και ότι υποχρεώνει όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης καθώς και τα κράτη μέλη, κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, να σέβονται τα δικαιώματα, να τηρούν τις αρχές και να προάγουν την εφαρμογή τους σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως ορίζονται στις Συνθήκες, σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 του Χάρτη·
- ε. **Τονίζοντας** ότι είναι σημαντικό να ολοκληρωθεί η προσχώρηση της Ένωσης στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της ΣΕΕ¹, προκειμένου να ενισχυθεί η συνοχή και η συνέπεια στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να αυξηθεί περαιτέρω η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρώπη·
- στ. **Υπενθυμίζοντας** τη δέσμευση της Ένωσης να στηρίζει τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο, μεταξύ άλλων μέσω των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του μηχανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- ζ. **Εκφράζοντας λύπη** για τις σοβαρές και εκτεταμένες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που προκάλεσε ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και για τις προκλήσεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που δημιουργεί η πανδημία COVID-19, η κλιματική κρίση, καθώς και οι συνέπειες της κρίσης του κόστους διαβίωσης. Οι κρίσεις αυτές υπογραμμίζουν ότι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των αξιών της Ένωσης δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη και ότι αυτές μπορούν να διασφαλιστούν μόνο σε μια δημοκρατική κοινωνία που βασίζεται στο κράτος δικαίου. Πρόκειται για διαρκές εγχείρημα και κοινή ευθύνη που απαιτεί συλλογική προσπάθεια από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.

¹ Η Ένωση προσχωρεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Η προσχώρηση στην εν λόγω Σύμβαση δεν μεταβάλλει τις αρμοδιότητες της Ένωσης όπως ορίζονται στις Συνθήκες.

- η. **Χαιρετίζοντας** τη «Στρατηγική για την ενίσχυση της εφαρμογής του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση» και την ανανεωμένη δέσμευση που περιέχεται σε αυτήν να διασφαλιστεί ότι τόσο τα θεσμικά όργανα όσο και τα κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν πλήρως τον Χάρτη.
- θ. **Χαιρετίζοντας** την ετήσια έκθεση της Επιτροπής του 2022 σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ: Ένας ακμάζων χώρος δράσης της κοινωνίας των πολιτών για την προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ (στο εξής: έκθεση του 2022 για τον Χάρτη).
- ι. **Χαιρετίζοντας** το έργο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων), όπως οι πρόσφατες εκθέσεις του σχετικά με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε δύσκολους καιρούς, ιδίως η έκθεση του 2022 με τίτλο «Europe's civil society: still under pressure» (Ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών: ακόμα υπό πίεση) και τα δελτία σχετικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία με τίτλο «Fundamental rights impact of the Russian war of aggression against Ukraine» (Αντίκτυπος του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στα θεμελιώδη δικαιώματα).
- ια. **Προσβλέποντας** στη διάσκεψη με θέμα «Protection of Fundamental Rights in times of Crisis» (Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε καιρούς κρίσης) την οποία θα διοργανώσει η σουηδική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 20-21 Απριλίου 2023. Η διάσκεψη θα αποτελέσει ένα φόρουμ στο οποίο θα συζητηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι δομές για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορούν να καταστούν ισχυρότερες και ανθεκτικότερες σε περιόδους κρίσης· θα συζητηθούν επίσης τα διδάγματα που μπορούν να αντληθούν από κρίσεις, του παρελθόντος και του παρόντος, όπως και ο καλύτερος δυνατός τρόπος για να επιτευχθεί πρόοδος στο μέλλον.

Ο ρόλος του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης **ανανεώνει** τη δέσμευσή του για τη διαρκή εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και **εγκρίνει** τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

1. **Υπενθυμίζει** ότι με τον Χάρτη αναγνωρίζονται τα δικαιώματα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 12), καθώς και στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11).
2. **Τονίζει** ότι το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι συνιστά ένα από τα θεμέλια της δημοκρατικής και πλουραλιστικής κοινωνίας, καθότι επιτρέπει στους πολίτες να δρουν συλλογικά σε τομείς κοινού συμφέροντος και, κατ' αυτόν τον τρόπο, συμβάλλει στην ορθή λειτουργία του δημόσιου βίου.²
3. **Αναγνωρίζει** ότι οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα επίπεδα χρειάζονται κατάλληλους και επαρκείς ανθρώπινους, υλικούς και οικονομικούς πόρους για την αποτελεσματική εκτέλεση της αποστολής τους και ότι η ελευθερία αναζήτησης, λήψης και χρήσης των πόρων αυτών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του δικαιώματος στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι.³ Η πρόσβαση αυτή πρέπει να είναι σύμφωνη με την αρχή της νομιμότητας και να τηρεί τις κοινές αξίες της Ένωσης.
4. **Τονίζει** ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (στο εξής: ΟΚΠ) και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων⁴ έχουν ουσιαστική σημασία στις συνταγματικές δημοκρατικές κοινωνίες μας, καθώς συμβάλλουν στην προαγωγή και την προστασία των αξιών και των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και στον Χάρτη και διασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή του Χάρτη, αυξάνοντας έτσι τον αντίκτυπο των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη ζωή των ανθρώπων. Αποτελούν απαραίτητο στοιχείο του συστήματος ελέγχων και ισορροπιών σε μια υγιή δημοκρατία· οι δε αδικαιολόγητοι περιορισμοί στον χώρο λειτουργίας τους μπορούν να αποτελέσουν απειλή για το κράτος δικαίου.

²Σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του ΕΔΔΑ.

³ Βλέπε Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) του ΟΑΣΕ, Κατευθυντήριες γραμμές για την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (2015), αρχή 7.

⁴ Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων, ο όρος «υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» θεωρείται ότι καλύπτει, πέραν των ΟΚΠ, τους εθνικούς φορείς για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους φορείς ισότητας και τους θεσμούς διαμεσολάβησης.

5. **Υπογραμμίζει** ότι το άρθρο 11 της ΣΕΕ απαιτεί από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να παρέχουν στους πολίτες και στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις τη δυνατότητα να γνωστοποιούν και να ανταλλάσσουν δημόσια γνώμες σε όλους τους τομείς δράσης της Ένωσης· και ότι τα θεσμικά όργανα διατηρούν ανοιχτό, διαφανή και τακτικό διάλογο με τις αντιπροσωπευτικές ενώσεις και τις ΟΚΠ και διεξάγουν ευρείες διαβουλεύσεις σχετικά με νέες πρωτοβουλίες.
6. **Αναγνωρίζει** την αξία της ανταλλαγής γνώσεων και ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις προσπάθειες προστασίας, στήριξης και ενδυνάμωσης των ΟΚΠ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν από τις διάφορες πηγές γνώσης που συγκεντρώνονται π.χ. από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
7. **Σημειώνει** με ανησυχία ότι από εκθέσεις του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σχετικά με τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών προκύπτει ότι οι ΟΚΠ αντιμετωπίζουν προκλήσεις και, ως εκ τούτου, έρχονται αντιμέτωπες με εμπόδια κατά την εκπλήρωση των σημαντικών ρόλων τους όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου σε ολόκληρη την Ένωση.
8. **Τονίζει** τη σημασία της βελτίωσης των μηχανισμών διαβούλευσης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΟΚΠ και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συμμετέχουν δεόντως στις διαδικασίες προετοιμασίας, εφαρμογής και παρακολούθησης της νομοθεσίας και των πολιτικών.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλεί τα κράτη μέλη:

9. **να διαφυλάσσουν και να προωθούν** ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ώστε να είναι σε θέση να ασκούν τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις αξίες της Ένωσης χωρίς αδικαιολόγητη παρέμβαση του κράτους, όπως απαιτείται με βάση τα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα.

10. **να συστήσουν ή να διευκολύνουν** τη σύσταση εθνικών οργανισμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα σύμφωνα με τις αρχές των Παρισίων των Ηνωμένων Εθνών και να θεσπίσουν νομοθετικό πλαίσιο που θα τους επιτρέπει να ασκούν τον ρόλο τους με ανεξαρτησία· επίσης, να τους παρέχουν την κατάλληλη εντολή και επαρκείς πόρους για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους.
11. **να ορίσουν**, όπου δεν έχει ήδη γίνει, σημείο επαφής για τον Χάρτη ή να αναθέσουν σε υφιστάμενο σημείο επαφής την προώθηση και τον συντονισμό της ανάπτυξης ικανοτήτων, την ανταλλαγή πληροφοριών και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον Χάρτη.
12. **να αυξήσουν** τις προσπάθειες για την προστασία, τη στήριξη και την ενδυνάμωση των ΟΚΠ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρέχοντάς τους διάφορες ευκαιρίες συνεργασίας.
13. **να προστατεύσουν** τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών διασφαλίζοντας ότι δεν θα επιβάλλονται περιττοί ή αυθαίρετοι περιορισμοί, όπως απαιτήσεις καταχώρισης σε μητρώο και φορολογικά καθεστώτα που στοχοποιούν ειδικότερα τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών.
14. **να προστατεύσουν** τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων, από απειλές, επιθέσεις, διώξεις κατά όσων ασκούν κριτική και εκστρατείες δυσφήμισης που βάζουν κατά οργανώσεων, προσωπικού και εθελοντών με ενεργά μέσα, όπως με την ανάληψη στοχευμένων δράσεων για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, με τη θέσπιση μηχανισμών παρακολούθησης για την πρόληψη τέτοιων απειλών, με τη διασφάλιση του άμεσου εντοπισμού, της αναφοράς, της διερεύνησης και της παρακολούθησης τέτοιων περιστατικών, και με τη δημιουργία ειδικών υπηρεσιών υποστήριξης για τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών.
15. **να προστατεύσουν** το δικαίωμα των ΟΚΠ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να είναι ασφαλείς και να ενεργούν ανεξάρτητα και στον ψηφιακό χώρο, μεταξύ άλλων ανακαλύπτοντας τρόπους με τους οποίους η τεχνολογία θα διευκολύνει τη συμμετοχή και τη δημοκρατική δράση και δεν θα χρησιμοποιηθεί για τον περιορισμό του χώρου των φορέων της κοινωνίας των πολιτών και των δραστηριοτήτων τους.

16. **να στηρίξουν** τις ΟΚΠ αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη διαθεσιμότητα, την προσβασιμότητα και τη βιωσιμότητα της χρηματοδότησης, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση δίκαιης κατανομής μέσω διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, με τη δημοσίευση και ευρεία διάδοση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων ώστε να είναι ευρέως προσβάσιμες, καθώς και με την απλούστευση της πρόσβασης σε ευέλικτη χρηματοδότηση για τις ΟΚΠ όλων των μεγεθών· εν προκειμένω μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, η ψηφιοποίηση και νέοι καινοτόμοι τρόποι διανομής. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι η χρηματοδότηση των ΟΚΠ δεν θα πρέπει να εξαρτάται αποκλειστικά από δημόσιους πόρους· με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η ανεξαρτησία τους.
17. **να ενδυναμώσουν** τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών εξασφαλίζοντας ουσιαστική συμμετοχή ευρέος φάσματος ΟΚΠ κατά τη χάραξη και την εφαρμογή νομοθεσίας και άλλων πρωτοβουλιών σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής που ενδέχεται να εμπίπτουν στο ειδικό πεδίο αρμοδιοτήτων τους, μεταξύ άλλων κατά τον σχεδιασμό των δυνατοτήτων χρηματοδότησης.
18. **να ενδυναμώσουν** τις ΟΚΠ, διασφαλίζοντας ότι θα έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε αξιολογήσεις και να εκφράζουν τη γνώμη τους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα προτεινόμενα νομικά και πολιτικά μέτρα μπορούν να επηρεάσουν τις ίδιες, τα μέλη τους, τις εκλογικές τους περιφέρειες ή τα θεμελιώδη δικαιώματα εν γένει.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

19. Εκφράζει την ικανοποίησή του για το έργο της Επιτροπής όσον αφορά τον ρόλο του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και ειδικότερα σημειώνει τα ακόλουθα:

- Την έκθεση του 2022 για τον Χάρτη.
- Τις δεσμεύσεις που περιέχονται στη στρατηγική για την ενίσχυση της εφαρμογής του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην ΕΕ (στρατηγική για τον Χάρτη) και αφορούν τη στήριξη ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών και την ανάληψη δράσης κατά μέτρων που παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη, όταν αυτά επηρεάζουν οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.
- Τις ετήσιες εκθέσεις για το κράτος δικαίου.
- Τις νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τα πρότυπα για τους φορείς ισότητας.⁵

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλεί την Επιτροπή:

20. να προστατεύσει τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καταβάλλοντας συνεχείς προσπάθειες για την προώθηση και την προστασία της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας τη συνοχή μεταξύ των προσεγγίσεων της Ένωσης για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εξωτερικό και εσωτερικό επίπεδο.

⁵Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας στον τομέα της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, της ίσης μεταχείρισης προσώπων στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, της ίσης μεταχείρισης γυναικών και ανδρών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, και την απαλοιφή του άρθρου 13 της οδηγίας 2000/43/ΕΚ και του άρθρου 12 της οδηγίας 2004/113/ΕΚ (15899/22) και Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας στον τομέα της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, και για την απαλοιφή του άρθρου 20 της οδηγίας 2006/54/ΕΚ και του άρθρου 11 της οδηγίας 2010/41/ΕΕ (15902/22).

21. **να στηρίζει** τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεχίζοντας να παρέχει, εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, επαρκή και προσβάσιμη χρηματοδότηση μέσω σχετικών προγραμμάτων χρηματοδότησης, όπως το πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες». Κάθε χρηματοδότηση αυτού του είδους πρέπει να χρησιμοποιείται σύμφωνα με τις κοινές αξίες της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και στον Χάρτη.
22. **να στηρίζει** τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κάθε μεγέθους, επιπέδου και ικανότητας εξασφαλίζοντάς τους τη δυνατότητα να επωφελούνται από κονδύλια της ΕΕ, μεταξύ άλλων απλοποιώντας τις ανοικτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, ενισχύοντας την παροχή στήριξης προς δυνητικούς αιτούντες και συνεχίζοντας τις καινοτόμες προσεγγίσεις, όπως η παροχή χρηματοδοτικής στήριξης προς τρίτους (ΟΚΠ) από ενδιάμεσους φορείς, καθώς και η βασική χρηματοδότηση για οργανώσεις.
23. **να ενδυναμώνει** τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τη διατήρηση ανοικτού, τακτικού, διαφανούς και χωρίς αποκλεισμούς διαλόγου και με τη συνέχιση των προσπάθειών για τη δημιουργία κατάλληλων μηχανισμών και κατευθυντήριων γραμμών που θα επιτρέπουν στις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των **ανθρωπίνων** δικαιωμάτων να συμβάλλουν στα σχετικά στάδια των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, μεταξύ άλλων σε πρωτοβουλίες που επηρεάζουν τους ίδιους ή που έχουν αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα.
24. **να ενδυναμώνει** τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ενσωματώνοντας σε όλους τους τομείς πολιτικής και νομοθεσίας δυνατότητες ουσιαστικής συμμετοχής τους.
25. **να ενδυναμώνει** τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της τήρησης των δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται στην έκθεση του 2022 για τον Χάρτη και προβλέπουν τη δρομολόγηση στοχευμένου διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω σειράς θεματικών σεμιναρίων για τη διαφύλαξη του χώρου της κοινωνίας των πολιτών, με έμφαση στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να αναπτύξει περαιτέρω τον ρόλο της όσον αφορά την προστασία, τη στήριξη και την ενδυνάμωση των ΟΚΠ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών που προσδιορίζονται στην έκθεση του 2022 για τον Χάρτη.